

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Joanna Potocka-Rak
POWIAT CIECHANOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/94/23

Warszawa, 10 maja 2023 roku

Szanowny Pan

Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 2 maja 2023 r. z prośbą o przedłożenie opinii do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (EW.020.1202.2023) niniejszym przekazuje opinię Związku Powiatów Polskich.

Związek Powiatów Polskich negatywnie opiniuje przedłożony projekt zmiany ustawy, ze względu na przytoczone w dalszej części argumenty.

Udzielanie pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, jest oczywiście wygodną formą dla osób korzystających z wyżej wymienionych pomocy i powinno na stałe znaleźć swoje miejsce w systemie udzielania porad prawnych. Jednakże, udzielanie pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego poza punktem lokalu np. w miejscu zamieszkania klienta, na każde żądanie osoby zainteresowanej, w praktyce zrodzi liczne problemy oraz będzie w wielu przypadkach nieuzasadnione występowaniem żadnych szczególnych okoliczności, które uniemożliwiają zainteresowanemu dotarcie do punktu, w którym udzielane jest poradnictwo.

Poważną wątpliwość budzi kwestia tego kto i na podstawie jakich przesłanek będzie decydował o tym, że porada winna zostać udzielona poza punktem lokalu. Czy będzie to adwokat/radca prawny/doradca świadczący usługi nieodpłatnej pomocy prawnej w danym punkcie, czy też sam zainteresowany bez podania konkretnego powodu, będzie mógł wezwać osobę świadczącą pomoc prawną np. do swojego miejsca zamieszkania, czy też obsługą i weryfikacją takich zgłoszeń zajmował się będzie urzędnik, który zdecyduje, do której osoby należy udać się poza punkt lokalu, której osobie można świadczyć pomoc za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, a która osoba zainteresowana może samodzielnie udać się do lokalu, w której udzielana jest pomoc prawna.

Ponadto, kolejną problematyczną kwestią dotyczącą udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, będzie ta dotycząca transportu do miejsca, w którym pomoc ma być świadczona poza punktem lokalu. Po pierwsze, kto będzie odpowiedzialny za organizację dojazdu do miejsca udzielenia porady poza lokalem, czy będzie zobligowana do tego we własnym zakresie osoba świadcząca pomoc, czy też w gestii właściwego urzędu (starostwa powiatowego/urzędu miejskiego miasta na prawach powiatu) pozostanie konieczność zapewnienia środka transportu na czas udzielania porady. Po drugie, wątpliwym jest czy jakkolwiek osoba świadcząca pomoc, będzie chciała jeździć na każde (nawet nieuzasadnione) wezwanie, do różnych często oddalonych; w większych powiatach, o kilkanaście kilometrów od punktu, miejsc, w których miałyby być udzielane porady. Chodzi zarówno o kwestie finansowe (koszt amortyzacji pojazdu, paliwa) jak i kwestie dotyczące bezpieczeństwa osób świadczących tego typu porady. Już teraz, powiaty zgłaszają problemy z obsadzeniem dyżurów w punktach nieodpłatnego poradnictwa prawnego prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych, z uwagi na niskie i nierynkowe wynagrodzenie, za świadczenie usług w tychże punktach. Po wejściu, w życie przepisów w proponowanym brzmieniu istnieje poważna obawa, że nie znajdą się chętni do świadczenia usług poradnictwa prawnego za niskie stawki wynagrodzenia, w dodatku z koniecznością dojazdu. Dodać należy, że w ślad za proponowaną w projekcie zmianą nie idą propozycje dotyczące zwiększenia wysokości dotacji na realizację zadania przez powiaty, przy czym już obecnie wysokość kwoty bazowej stanowiącej podstawę do ustalenia wysokości dotacji na finansowanie zadań polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej jest zaniżona o 2000 zł.

Zauważamy także, że przy proponowanym brzmieniu przepisów zupełnie nieuzasadnione jest pozostawienie art. 8 ust. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. 2021.945) w obecnym kształcie. Skoro świadczenie pomocy prawnej będzie możliwe, dla każdej osoby uprawnionej zarówno w postaci porady udzielanej za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość jak i poza punktem lokalu; to dlaczego projektodawca pozostawia przepis, który wskazuje, że osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową oraz osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się, jest możliwe udzielenie pomocy w wyżej wymienionych formach, jeżeli osoby te, bez wykazywania wymienionych przesłanek, mogą z pomocy w tejże formie skorzystać, na podstawie projektowanego przepisu. Proponowane przez projektodawcę brzmienie nowego art. 4 ust. 7 w zestawieniu z art. 8 ust. 8 jest całkowicie analogiczne i w praktyce, może budzić jedynie wątpliwości interpretacyjne.

Projekt w obecnym kształcie różnicuje sytuację klientów nieodpłatnego poradnictwa prawnego i poradnictwa obywatelskiego, ze względu na formę w jakiej udzielana jest porada. Jeżeli porada udzielana jest w punkcie lokalu, wówczas osoba uprawniona zobowiązana jest do złożenia oświadczenia, że nie jest w stanie ponieść kosztów porady prawnej, podczas gdy uzyskując poradę za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość lub poza punktem lokalu, zgodnie z projektowanym art. 4 ust. 7, oświadczenie nie jest wymagane. Już sam ten fakt, może powodować, że osoby uprawnione, chętniej wybiorą porady świadczone poza

punktem lokalu, aby nie musieć składać wskazanego oświadczenia. Różnicowanie takie uznajemy za niekonsekwentne. Należałoby ponownie rozważyć, rezygnację za składania oświadczeń o niemożności poniesienia kosztów porady prawnej w każdym wypadku.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka

